

Posudek diplomové práce

Martina Plátová: Šlépěje Jakuba Demla

Téma, které si Martina Plátová vybrala po svou diplomovou práci, tedy periodikum Jakuba Demla *Šlépěje* (1917–1941), je v svém celku v odborné literatuře doposud nezpracované, nemohla se tedy při své práci více méně opírat o tzv. sekundární literaturu věnovanou přímo Demlovým Šlépějím, které sice tvoří významnou a výraznou součást jeho celkového díla, ale přece v něm figurují pouze jako jeho „paralelní linie“, jak Plátová souhrnně chápe a nazývá těchto dvacet šest čísel osobitého časopisu.

Pochopitelně měla přitom k dispozici řadu příslušných studií zabývajících se Demlovou nesmírně rozsáhlou tvorbou, ať už souhrnně nebo částečně, ale v tematizovaném pojetí Šlépějí je její práce v jistém ohledu průkopnická.

Plátová své zmapování tematického a časového okrsku, který Šlépěje v Demlově díle představují, rozložila do pěti kapitol, navazujících na sebe logicky a organicky, takže její práce má přehlednou a pevnou kompozici.

První kapitola je věnována genezi Šlépějí od nejranějších Demlových písemných projevů a ukazuje, že deníková forma, která je ponejvíce Šlépějím přisuzována, je pro Demla zcela charakteristická, a dokládá to rozborem Demlova prvního deníku *K Březinovi* (1900–19003), tvořícího nejen předznamenání pozdější knihy *Mé svědectví o Otokaru. Březinovi* (1931), ale odhalujícího z jakých zdrojů a tvůrčích potřeb vznikají vůbec první Demlovy deníky jako *Domů*, *Rosnička* atd.

Druhou neodmyslitelnou a trvalou součástí žánrové podoby Šlépějí je nepochybně korespondence věnovaná přátelům či nepřátelům a Plátová zdroj Demlovy korespondenční aktivity nepochybně správně klade do souvislosti s jeho působením ve staroříšském *Studiu* Josefa Floriana.

Druhá kapitola je věnovaná vnější a vnitřní charakteristice Šlépějí, zachycení jejich žánrových tendencí a pokusu o jejich definování jako „žánru sui generi“ (správně sui generis), jehož podstatu vidí Plátová v perspektivě Šlépějí

jako ve výrazně osobní „zповědi či svědectví“ a zároveň si klade otázku, jak je třeba vlastně tento žánr chápat v souvislosti s ostatním děním v české literatuře, nakolik v ní Šlěpěje tvoří okrsek literární či neliterární, vysoký či nízký. Tuto otázku ovšem konkrétně nezodpovídá.

Tak rozsáhlý a zvnějšku jen výpomocně (tj. číselně) strukturovaný celek, jaký Šlěpěje představují, klade pochopitelně problém, jestli má nebo jestli obsahuje nějakou vnitřní strukturu, ať už autorem zamýšlenou nebo nezamýšlenou. Otázkou členění Šlěpějí se zabývá třetí kapitola, v níž Plátová probírá členění Šlěpějí do tří celků, jak je představuje trojsvazkové ediční řešení V. Binara a B. Fučíka v jejich samizdatovém souboru Dílo Jakuba Demla, a nabízí alternativní řešení či pokus o interpretaci vývojového dění na šlěpějové scéně pomocí tradičního dramatického schématu (expozice, kolize atd.).

Ve čtvrté kapitole se Plátová pokusila o charakteristiku poetiky Šlěpějí, jejíž zdroje ovšem hledá spíše než v díle samém v ideové interpretaci Demlovy osobnosti, případně v jeho vztahu k osobnosti a poetice Otokara Březiny.

Práci uzavírá kapitola zabývající se místem Šlěpějí v celku Demlova díla. Plátová se zde ovšem spokojuje víc méně s přijetím Demlovy koncepce svého díla jako „jediné knihy“ a upozorňuje na rozpaky editorské, které provázely Demlovy pokusy o vyjasnění struktury oné jediné knihy, tedy rovněž určení, jaké místo v ní Šlěpěje zaujímají.

Domnívám se, že se Martina Plátová svého úkolu zhostila poměrně úspěšně, zvláště když uvážím, že se jedná o první pokus takového druhu a o diplomovou práci. Demlovy Šlěpěje nepochybně kladou velký problém, jak se s nimi vypořádat nejen obsahově, ale i teoreticky, a proto není divu, že práce Plátové často ulpívá u popisu. Velký odpor klade Demlovo dílo rovněž proto, že se jedná o dílo velmi obsáhlé a obtížně dostupné. Pro uchopení a interpretaci Šlěpějí, které přes svůj rozsah tvoří v tomto celku sotva třetinu, je se třeba vypořádat s celým tímto celkem, vždyť sám Deml říká: „U mne všechno souvisí se vším.“ Není proto divu, že práce Plátové na některých místech působí torzovitě, případně nedotaženě.

Doporučuji práci Martiny Plátové k obhajobě.

Vladimír Žižka